

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou T., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej **S. K.**, naposledy bývajúcej vo V., zastúpenej opatrovníkom JUDr. O. K., vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu v Nitre, **o zaplatenie 1 622,29 € s príslušenstvom**, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa H., so sídlom v P., IČO: X., zastúpeného JUDr. A. M., advokátom so sídlom v S., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25 C 107/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 182/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Vedľajší účastník je povinný zaplatiť žalobcovi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 45,40 € na účet T., s.r.o., so sídlom v B.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením zo 6. septembra 2012 č.k. 25 C 107/2012-45 zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal na žalovanej zaplatenia 1 622,29 s príslušenstvom, žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Výrok o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi odôvodnil § 150 O.s.p., keď za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že úmyslom zákonodarcu v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľov vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi osobami zo svojich radov, ktoré vedia poskytnúť právne služby v oblasti spotrebiteľských

sporov, a nie aby sa združenie dávalo ďalej zastupovať právnym zástupcom, keďže ide „o oblasť, v ktorej by sa mal vedľajší účastník vyznať“. Takýto postup združenia nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Ďalej poukázal na to, že dané združenie opakovane vstupuje do súdnych sporoch automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedelo, o akú konkrétnu vec ide a či je vôbec potrebné do konania vstúpiť. Z uvedených dôvodov považoval zastúpenie vedľajším účastníkom právnym zástupcom za účelové, ktoré samo osebe nesledujúce cieľ ochrany spotrebiteľa, narúša hospodárnosť konania a je nadbytočné.

Krajský súd v Nitre, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti výroku uznesenia súdu prvého stupňa o nepriznaní trov konania vedľajšiemu účastníkovi, uznesením z 31. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 182/2012 rozhodol tak, že 1/ návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. zamietol, 2/ uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka potvrdil a 3/ žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok, v odôvodnení uviedol, že v dôsledku skutočnosti, že vedľajší účastník vystupoval na strane žalovanej a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia žalobcu, pre späťvzatie žaloby by bol žalobca povinný v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. uhradiť trovy konania žalovanej ako aj vedľajšiemu účastníkovi. Trovy konania vyčíslené vedľajším účastníkom sumou 189,60 € taktiež nepovažoval odvolací súd za účelné vynaložené. Podľa čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, preto žalovanej, resp. žalovaným nič nebráni dať sa zastupovať advokátom, ktorého si sami zvolia. Nie je účelné ani nevyhnutné, aby robil vedľajší účastník v tomto procese „prostredníka“ vzhľadom na skutočnosť, že evidentne sám žalovaným pomôcť nevie, i keď bol za týmto účelom založený. Dané združenie je vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, preto by malo byť spôsobilé chrániť práva a záujmy spotrebiteľa bez ďalšej pomoci zo strany advokátov. I keď aj združenie má právo dať sa zastupovať advokátom, finančné prostriedky za týmto účelom vynaložené, odvolací súd nepovažoval za účelné vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva; takéto zastúpenie je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia na ochranu spotrebiteľa vytvorené. Prihliadol pritom na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez ohľadu na vôľu žalovanej, ktorej záujmy mal v konaní chrániť bez toho, aby mal náležitú vedomosť o skutkovom stave veci, z čoho možno vyvodit' záver, že uvedený vstup do konania je paušálny a vedľajší účastník tak postupuje aj v stovke ďalších prípadov. Výrok o náhrade

trov odvolacieho konania odôvodnil totožnými dôvodmi ako pri náhrade trov prvostupňového konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázal na to, že súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., pričom vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p., hoci aplikácia § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. pri rozhodovaní o trovách priamo vylučuje použitie § 150 O.s.p. Odvolací súd tento nesprávny postup súdu prvého stupňa nenapravil tým, že by rozhodnutie v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, ale sám pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval § 146 ods. 2 O.s.p., pričom účastníkom neumožnil sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadriť, čím došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v dovolaní napadnutej časti správne a navrhol dovolanie zamietnuť. Opatrovník žalovanej sa k dovolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas subjekt, ktorý bol účastníkom odvolacieho konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľ napadol dovoláním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol

o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Vedľajší účastník namieta, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vedľajší účastník odňatie možnosti konať pred súdom dáva do súvislosti s postupom odvolacieho súdu, ktorý keď zvažoval použitie iného ustanovenia procesného predpisu pri rozhodovaní o náhrade trov konania než použil súd prvého stupňa, si nesplnil svoju zákonnú povinnosť vytvoriť mu priestor na uplatnenie námietok a argumentov, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodovanie súdu o trovách konania. Z obsahu tejto námietky vyplýva, že postup súdu považuje za taký, ktorý je v rozpore s § 213 ods. 2 O.s.p.

Ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. ukladá odvolaciemu súdu pred rozhodnutím o odvolaní, aby v prípade, ak je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Dovolací súd nepovažuje námietku vedľajšieho účastníka, podľa ktorej ho mal odvolací súd osobitne vyzvať na vyjadrenie k novej aplikácii § 146 ods. 2 O.s.p. s odôvodnením, že na rozhodnutie o trovách konania chce aplikovať ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, za dôvodnú. Účelom ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. je totiž primárne zabrániť prekvapivému rozhodnutiu odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita veci podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva. Rozhodnutie o trovách konania je vnútornou jednotnou procesnoprávnou otázkou, pri ktorej nemožno samostatne hovoriť na jednej strane o ustanoveniach upravujúcich náhradu trov konania podľa zásady úspechu, resp. výsledku konania a na druhej strane o odlišných ustanoveniach (v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p.) tieto princípy modifikujúcich (viď uznesenie ÚS SR z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 563/2011). Takýto názor je aj v súlade s názormi prezentovanými v odbornej právnickej literatúre (napr. Števček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok – Komentár, Nakladateľství C. H. Beck, 2009, str. 635). Procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemôže mať atribúty tzv. prekvapivého rozhodnutia, a preto postupom odvolacieho súdu nedošlo v prípade vedľajšieho účastníka k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ uvedené porušenie práva dáva do súvislosti s právnou kvalifikáciou odvolacieho súdu pri rozhodovaní o trovách konania a jeho nespokojnosťou s rozhodnutím, dovolací súd poukazuje na to, že právne závery, na ktorých založil odvolací súd svoje rozhodnutie, neboli spôsobilé založiť vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p., pretože právnym posudzovaním súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v tomto ustanovení. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo osebe ale prípustnosť

dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti dovolateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 10. apríla 2013 [§ 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky v spojení s § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky vo výške 30,03 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,81 €) a daňou z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,56 €) predstavuje spolu 45,40 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková